

Oktyabr?n 25-d? Heyd?r ?liyev M?rk?zind? VI Bak? Beyn?lxalq Humanitar Forumu i?? ba?lay?b.

Az?rbaycan Respublikas?n?n Prezidenti ?lham?liyev, birinci xan?m Mehriban?liyeva v? Heyd?r ?liyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla ?liyeva Forumun r?sni aç?l?nd? m?rasimind? i?tirak edib?r.

“Yeni dünya v? yeni insan formala?d?raq yarat?c?l?q v? insankinki?af?” mövzusunda keçiril?n VI Bak? Beyn?lxalq Humanitar Forumunun aç?l?nd? dövl?timizin ba?ç?s? nitq söyl?di.

Prezident ?lham ?liyevin nitqi

- Hörm?tli xan?mlar v? c?nablar.

Hörm?tli qonaqlar.

Bu gün VI Bak? Beyn?lxalq Humanitar Forumu öz i?in? ba?lay?r. Forumun bütün i?tirakç?lar?n? s?mimiyy?t?l? salamlay?ram, xaricd?n g?l?n qonaqlara “Xo? g?lmisiniz!” deyir?m.

Bu forumda 90-dan art?q ölk?d?n 400-d?n çox xarici qonaq i?tirak edir. Bu, özlüyünd? bir göst?ricidir, onu göst?rir ki, dünyada Forumda çox büyük maraq var. Bak? Beyn?lxalq Humanitar Forumu q?sa müdd?t ?rzind? dünyada çox önl?mli beyn?lxalq t?dbir?ç?ç?vrilm?dim?min?m ki, Forumda müzakir?ledil?c?k?m?s?l?l?g?l?c?k? humanitar m?kda?l?q üçün çox önl?mli olacaq, xaricd?n g?l?n qonaqlar Forumun i?in? çox büyük töhf? ver?c?kl?r.

Humanitar m?s?l?rin müzakir?si çox önl?midir. Çünkü biz müasir dünyada bu sah?d? h?m nailiy?tl?ri, h?m d?l?probleml?ri görürük. Az?rbaycan bu sah?y? çox böyük önl?m?ver?n ölk?l?rd?n biridir. Ölk?mizd? humanitar ?m?m?kda?l?ar dair bir çox möt?b?y? beyn?lxalq t?dbirl?ç?ç?vrilm?dir. Onlar?nda BMT-nin Sivilizasiyalar Alyans?n?n Qlobal Forumunu xüsusi? qeyd etm?k ist?rdim. Bu, çox önl?mli beyn?lxalq t?dbirdir. Eyni zamanda, Bak?da dünya dinl?ri liderl?rinin Zirv? görüş?ü keçirilm?dir. Dörd d?f? M?d?niyy?t?l?raras? Dialoq Forumu keçirilm?dir. Alt?nc? d?f? Bak? Beyn?lxalq Humanitar Forumunun keçirilm?si onu göst?rir ki, do?rudan da Az?rbaycan beyn?lxalq humanitar m?kda?l?n d?rinl?m?si üçün çox önl?mli ölk?y? ç?vrilm?dir.

Bu Babil?zia “Bak? Prosesi”nin 10 illiyini qeyd edirik “Bak? Prosesi” beyn?lxalq t?r?find?n yüks?k qiym?t?l?ndirilir, o?uml?d?n BMT bu proses? çox yüks?k qiym?t? verir. Bizim t???bbüsümüzl? 10 il bundan ?vv? Avropa ?uras?na üzv ölk?l?rin?m?d?niyy?t? nazirl?rinin Bak?da keçiril?ntoprant?s?nat?bz?slam ?m?kda?l?q T??kilat?na üzv ölk?l?rin?m?d?niyy?t? nazirl?rin?d?d?v?t etdik. Bel?likl?, ilk d?f? olaraq 100-d?n çox ölk?nin nümay?nd?l?ri - müs?lman al?al?mini v? Avropan? t?msil ed?n v?zif?li x?xst?r bir araya g?l?r?k humanitar m?s?l?l?ri, m?d?niyy?t?laq?l?rini, d?dinl?raras? münasib?t?l?ri müzakir?etm?l?r. Ondan sonra bu format t?karland?, Bak?da ?slam?m?kda?l?q T??kilat?n?n x?tti il? keçirilm? t?dbir? biz Avropa nümay?nd?l?rini d?v?t etdik.

Az?rbaycan h?m?slam ?m?kda?l?q T??kilat?na, h?m Avropa ?uras?na, üzv? dövl?tdir. lb?tt? ki, biz bu imkanlardan istifad? edib, çal?rd? q?v?çal?rd? q?ki, sivilizasiyalararas? dialoqa öz töhf?mizi ver?k. Qeyd etdiyim kimi, “Bak? Prosesi” art?q beyn?lxalq müst?vid?çox önl?mli bir t???bbüs kimi, qiym?t?l?ndirilir. Bu t???bbüs n?tic?sind? m?müxt?lif görüp?l?r, t?dbirl?ç?ç?vrilm?dir, ki, bütün bunlar?n?bir m?qs?di var. Sivilizasiyalararas?j?d?n?raras? dialoq d?d?rinl?ç?sin?gücl?nsin?dünyada riskl?r azals?n, ayr?-seçkiliks?senofobiya hallar?na düzgün qiym?t? verilsin? v?bu t?lt?hlük?li, meyill?rin?qar?s? al?ns?n. Eyni zamanda, Az?rbaycanda keçirilm?ti möt?b?ridman?yar?lar?da idman yayar?lar?olsalar da, eyni zamanda, humanitar m?kda?l?n d?rinl?m?sin? xidm?t göst?rin. M?n xüsusi?birinci Avropa Oyunlar?n? v? ?slam H?mr?yilik Oyunlar?n? qeyd etm?k ist?rdim. Hesab edir?m, o da çox r?mzi m?na da??y?r?k?j?l?k? Avropa Oyunlar?bizim t???bbüsümüzl? Az?rbaycanda keçirilm?dir. Hesab edir?m, bu, çox ?lam?tdan hadis?, ?la?lam?tdan q?rard?r, ki, ilk Avropan?n Oyunlar?müs?lman ölk?sin? keçirilm?dir. Ondan iki il sonra 2017-ci ild? Bak?da dördüncü ?slam H?mr?yili Oyunlar? keçirilm?dir. Yen? d? qeyd etm?k ist?yir?mbunlar idman yar?lar?da d?rv?z? bu?bu iki oyunda on min?yax?n idmanç? t?tirak edib. Amma, eyni zamanda, biz bu oyunlara humanitar m?kda?l?q p?rizmas?ndan yana??r?qbax?r?q v? do?rudan da oyunlar zaman? Bak?da v?dig?t? bölg?l?rd? ya?an?n göz?lab-hava,göz?l?h?mr?yilik iqlimi hesab edir?m?ki, ümumi i?imiz? növb?ti töhf?olmu?dur. Biz bu sah?d? öz f?aliyy?t?mizi davam etdir?c?yik. Xüsusi? indiki ??rajd? ki, yen? d? qeyd etm?k ist?yir?m, h?m müs?lman al?mind?, h?m Avropada

multikulturalizml? ??slam h?mr?yiliyi? ba?l? ged?n proses! r mü?yy?n m?nada narahat! q?do?urur. Ona gör? Bak? Beyn?xalq Humanitar Forumunun ?n?n?vi olaraq keçirilm?si v?bu Forumda dünya birliyi t?r?find?n yüks?k qiym?t verilm?si v? diqq?t yetirilm?si göst?rir ki, bel? t?dbirl?r? dünyada çox böyük ehtiyac var.

?srl?sr?ry boyu müxt?lif dinl?rin?xalqlar?nmümay?nd?l?ri Az?rbaycanda bir ail?ikimihsülh,i?min-amani?q, memehriban?q ??raitind? ya?am??lar v? bü siyas?t? bu gün d? davam etdirilir. Az?rbaycanda butistiqam?td? dövl?t si siyas?t? çok s?m?r?lidir v?göz?n?tic?l?r? g?tirib ç?xar? Bizim tarixi keçmi?imiz?m?d?niyy?timiz onu göst?rir ki, müxt?lif dinl?rin nümay?nd?l?ri Az?rbaycanda h?mi?? çok rahat ya?ay?blar, bir ail? kimi ya?ay?blar. Bizim tarixi, dini abid?l?rimiz h?m q?dim tariximizi göst?rir, eyni zamanda, göst?rir ki, Az?rbaycan müxt?lif dinl?rin nümay?nd?l?ri üçün do?ma diyar, do?ma m?kan olmu?dur. Biz f?xr edirik ki, müs?lman al?minin ?n q?dim m?scid?rind?n biri olan, 743-cü il?tiklim? v? bizim ?amax? ??h?rind? yerl?n?m?scid milli s?rv?timizdir. Eyni zamanda, dig?rq?dim ??h?rimizin - ?ki ??h?rinin yax?nl?nda Qafqaz?n?n q?dim kils?l?rind?n biri - Qafqaz Albaniyas? kils?si yerl?ir. H?r iki m?b?d? sasl?k?kild? t?mir v? b?rpa edilib, dövl?t t?r?find?n qorunur. Bak?da q?dim at??p?r?stlik m?b?di At??gah yerl?ir. Bu da onu göst?rir ki, Az?rbaycanda Z?rdü?tlük dininin ?n?n?l?ri vard?r.

?n?n?vi dinl?rin m?b?dl?rinin - katolik, pravoslav kils?l?rinin, sinaqoqlar?n b?rpas? v? tikintisi Az?rbaycanda real?qd?r. Bu real?q ölk?mizd? çok göz?l? ictimai iqlim yarat?r. Az?rbaycanda multikulturalizm dövl?t siyas?tidir. Biz öz?m milli?i dini ?n?n?l?rimiz? çok ba?l?y?q, sadiqik v? milli d?y?rl?r? g?l?c?k ink?af?m?z? üçün xüsusi rolyonay? Dey? bil?r?m?ki müsair Az?rbaycan dövl?t?ti çok d?rin milli d?y?rl?r? milli?m?n?vi d?y?rl?r? öz?rind? qurulubdur. Eyni zamanda, biz dünyaya aç???q. Qeyd etdiyim kimi, Az?rbaycan dünyada multikulturalizmin ünvanlar?ndan birin? çevrilibdir v? bu ??r?fl? ??r?fl? status art?q dünyaya birliyi t?r?find?n tan?n?r. T?sadüfi deyil?ki biz m?nim S?r?ncam?mla-2016-c? ili Az? Az?rbaycanda “Multikulturalizm ?l?” elan etdik. Hesab edir?m?ki dünyadadilk?d?f? olaraq bel?bir t??bbusi ir?li sürülmü?dür. Bu, bizim niyy?timizi göst?rm?dir, 2016-c? il? multikulturalizm ad?n? verm?kl?, ilk növb?d?, biz dünyada Az? Az?rbaycan?oldu?ukimi?t?qdim etm?k ist?dik. Göst?rm?k ist?dik ki, multikulturalizm Az?rbaycanda h?m dövl?t siyas?tidir, h?m h?yat t?rzidir, eyni zamanda, biz dünyaya birliyinin diqq?tini bu m?s?l?y?c?lb etm?y? çal??d?q. Çünkü siz d?yax?? bilirsiniz?ki, bu gün h?m siyas?tçil?r, ictimai xadiml?r, h?m d?media t?r?find?n multikulturalizml?ba?l? çok ziddiyy?tli fikirl?r s?s?ndirilir. Ona gör? hesab edir?m?ki, bu m?s?l?i? il? ba?l? vahid yana?ma olmal?d?r v? burada heç bir ziddiyy?tli fikr? yer ola bilm?z. Hesab edir?m?ki, Az?rbaycan?n bu sah?d?kit?crüb?si h?m t?qdir?layiqdir, h?m d? g?göz?l?nüm?n?ola?bil? Biz multikulturalizmin b?hr?sin?günd?lik h?yatda görü?ür. Bu gün Az?rbaycanda ya?anan sabitlik?v?t?nda? h?mr?yili, milli h?mr?yili, o cüml?d?n bu d?y?rl?r? saslan?n? Biz çal??d?q ki, 2016-c? il? diqq?ti bu ön?mli m?s?l?y?c?lb ed?k. Xüsusil? n?z?r? alsaq ki, bu gün, bir daha qeyd etm?k ist?yir?m, multikulturalizml?ba?l? müxt?lif fikirl?r s?s?ndirilir. Hesab edir?m?ki, Forumda bu m?s?l?i? çok geni? müzakir? olunacaqd?r.

2017-ci ili is? biz “?slam H?mr?yiliyi ?l?” elan etdik. Yen? d? ona gör?ki, Az?rbaycanda ?slam h?mr?yiliyi tam b?rq?b?rq?rab olub. Onub?da bildirm?liy?m?ki, Az?rbaycans?müs?lmanlar?v?hd?t?namaz?q?l?rlars. Hesab edir?m?ki, Az?rbaycan bu sah?d? müs?lman al?mind? çok ö?mli rol oynay?r. Eyni zamanda, biz müs?lman al?minin diqq?tini d? bu sah?y?c?lb etm?y? çal??d?q. Çünkü?fsuslar olsun ki, biz müs?lman al?mind? h?mr?yili? ba?l? ist?diyimiz? nail ola bbilm?mi?ik. Qar?dur m?harib?l?ra anla?la?lmaz?qt?toqqu?malar v?dig?rt?hlük?li meyill?r? ölk?l?r? üçün böyük problem?, faci?y? çevrilir, milyonlarla insan h?lak olur, evsiz-e?iksiz qal?r, qaçq?n, köckün v?ziyy?tin? dü?ür. ?lb?tt?, biz biz çal??mal?y?q?ki, bu sah?d? d? öz?t?klif?rimizi ver?k, öz?nüm?n?mizi göst?r?k?ki,?g?r?slam h?mr?yiliyi v? multikulturalizm anlay?jar? v?hd?t t??kil?ed?rs? v?dövl?t?siyas?t? düzgün?apar?larsa, bu?xalq t?r?find?n d? q?bul edil?rs?, onda ölk?l?rd? problem olmayacağı. Müsair Az?rbaycan?nun?yani, bariz?subutudur. T?sadüfi deyil?ki, biz humanitar ?m?kda?l?qla, multikulturalizml?ba?l? bir çok t?dbirl?r? ev sahibliyi edirik.

Qeyd etdiyim kimi, biz humanitar ?m?kda?l?a çok böyük ?h?miyy?t veririk. Bu m?s?l?i?l?r dost ölk?l?rl? h?m ikit?r?fl? formatda, eyni zamanda, beyn?lxalq t??kilatlar ç?rçiv?sind? daim?günd?likd?dir. Ancaq biz özümüz büyük h?umanitar if?lak?l?üzl?mi?ki? Bir?h?ft?bundan?vv?l? oktyabr?n18-d?i, biz Az?rbaycan?nödövl?t?müst?qilli?nin b?rpas?rpas?n?n?27-ci ildönümünü qeydi?etmi?ik. C?mih 27 ildir?ki, Az?rbaycan müst?qil dövl?t?kimi?ya?ay?r v? müst?qilli?imizin ilk günl?ri, ilk ill?ri çok a?r? v? faci?vi id. H?m siyasi böhran, daxili ç?ki?m?l?r, v?t?nda? m?harib?si, iqtisadi?t?n?zzül?kütl?vi ita?tsizlik, eyni zamanda, Erm?nistan?n Az?rbaycana qar?? apard??i?alç?l?q?siyas?t?bölük f?laf?lak?t?jab?lalarat?g?tirib?ç?xard?n Erm?nistan?nai??alç?l?q?siyas?t?n?tic?sind?torpaqlar?m?z?n f20:faizial?al alt?alt?ndad?r?xalq?m?za?qar?? Erm?nistan?t?r?find?niketnik?l?miz?m?siyas?t?apar?lm??d?r, n?milyondan çok az?rbaycan? öz?do?ma torpa??nda köckün v?ziyy?tin?dü?m?dür. Bütün apar?c? beyn?lxalq t??kilatlar bu münaq?i?? il?ba?l? q?rar v? q?tnam?l?r? q?bul etmi?l?r, o cüml?d?n BMT T?hlük?sizlik?uras? dörd q?tnam? q?bul etmi?dir. Bu q?q?tnam?l?rd? a?ç?q-ayd?n? göst?rilir, ki, erm?niasilahl?v?üvv?l?ri?i?ali?edilmi? torpaqlardan d?rhal v?qeyd?rtsiz ç?xar?lm?l?d?r. Bu q?tnam?l?rin?q?bululunmas?ndan 25 il keçir? Erm?nistan?bu q?tnam?l?ricra etmir v? ?fsuslar olsun, h?l?d?beyn?lxalq mexanizmi?l?nil?yib?ki, t?cavüzkar?beyn?lxalq apar?c? q?qurum?t?r?find?nq?bul edilmi? q?tr?q?tnam?l?rin?icras?nat?m?cburietsin? BMT-nin?Ba? Assambleyas?ox?at?q?tnam?b?uledib?dig?ry?beyn?lxalq t??kilatlar, o cüml?d?n Qo?ulmama H?r?kat?, ?slam ?m?kda?l?q T??kilat?, Avropa ?uras? Parlament Assambleyas?,

Avropa Parlamenti v? dig?r t??kilatlar?n q?bul etdikl?ri q?rar v? q?tnam?l?rd? Az?rbaycan?n ?razi bütövlüyün? d?st?k? göst?rilir v? münaqi??nin Az?rbaycan?n ?razi bütövlüyü ç?rçiv?sind? h?ll edilm?si t?l?bolunur. Münaqi??nin h?lli üçün yegane?l? yolu m?hz? budur, ölk?mizin beyn?lxalq birlik t?r?find?n tan?nana?razi bütövlüyü b?rpa edilm?lidir, i?l?alç? qüvv?l?qüvv?l?rt?torpaqlar?m?zdan l?d?rhal, qeyd?tsiz ç?xar?lmal?d?r, - nec?ki, BMT T?hlük?sizlik ?uras?n?n q?tnam?l?rind? göst?rilir, - v? Az?rbaycan v?t?nda?lar? öz do?ma, tarixi, ?z?li torpaqlar?na qay?tmal?d?rlar.

Da?l?q Qaraba? bizim tarixi, ?z?li torpa??m?zd?r, Az?rbaycan?n ayr?lmaz hiss?sidir. ?srl?r boyu Az?rbaycan xalq?bu torpaqlarda ya?ay?b, yarad?b, qurub. Bizim tarixi abid?l?rimiz, ??h?rl?rin, k?ndl?rin toponiml?ri bu torpaqlar?m Az?rbaycan xalq?na m?xsus oldu?unu sübut edir. ?fsuslar olsun ki, t?cavüzkar dövl?t?i??al edilm?i? torpaqlarda bizim tarixtarixi dinid?abid?l?rimizi d? da??d?b, m?hv?edib, ???al edilm?i? torpaqlar?m?za iki?d?f?ezam olunmu? AT?T-in ffaktara?d?r?c? v? mü?ahid? missiyas? öz?m?ruz?l?rind? bul?bar?d? m?lumat verib. Bizim m?scidl?rimiz, q?bir?rimiz da?da??d?l?b, muzeyl?rimiz tala?an edilib v? i?za?lu olunmu? torpaqlarda m?d?ni soyq?r?m? tör?dilib 1992-ci?ld? is? e?erm?nil?r. Xocal? soyq?r?m?n? tör?dilib? Bu d?h?ftli h?rb?cinay?t n?tic?sind? 600-d?n çox günahs?z?dinc? insan, oonlar?n aras?nda 60-dan çox u?aq v?h?ic?sin? q?tl?yetirilib. Xocal? faci?si?dünyan?n 10-dan çox ölk?si t?r?find?n r?smi olaraq soyq?r?m? kimi tan?n?b. Bu soyq?r?m? zaman? mind?n çox insan itkin dü?üb? onlar?n taleyi haqq?nda heç bir m?lumat yoxdur.

Erm?nistan-Az?rbaycan Da?l?q Qaraba? münaqi??si beyn?lxalq hüququn norma v? prinsipl?ri ?sas?nda öz h?llini tapmal?d?r. Az?rbaycan heç vaxt i??alla bar??mayacaq, ölk?mizin ?razi bütövlüyü b?rpa edilm?lidir. Bunu tarixi ?dal?t v? beyn?lxalq hüquq t?l?b edir.

Bu humanitar f?lak?t? baxmayaraq, hesab edir?m ki, müst?qillik dövründ? Az?rbaycan çox u?urlu inki?afa nail ola bilibdir. Ölk?mizd? sabitlik, t?hlük?sizlik hökm? sürür. Sabitliyin m?nb?yi Az?rbaycan xalq?n?n irad?sidir. Bugün Az?rbaycanda ya?anan v?t?nda? h?mr?yili? ölk?mizim u?urlu inki?af? üçüm?sas? rtdir. Ölk?miz beyn?lxalq müst?vid? büyük hörm?t qazan?b? v? bizimli?m?kda?l?q ed?n ölk?l?rin say? günd?n-gün?art?r. Düz?il?bundan?vv?l? 2011-ci?ll oktyabr?n sonlar?nda Az?rbaycan ilk d?f? olaraq BMT T?hlük?sizlik ?uras?n?n qeyri-daimi üzvü seçilmiş?dir. Bu, bizim böböyük, siyasi v?diplomatik u?urlumuzdur, q?l?b?mizdir?m?ön?mlisid?ur, ki 5155 ölk? Az?rbaycan?nd?namiz?dliyini dd?st?kl?mi?dir. YY?ni, bu, onu göst?rir ki, dünya birliyinin mütl?q?ks?riyy?ti Az?rbaycan?dd?st?kl?yir, Az?rbaycanda görül?n i?l?r? yüks?k qiym?t verir, Az?rbaycan? etibarl? t?r?fda? v? dost ölk? kimi tan?y?r.

Hesab edir?m ki, xarici siyas?t?ba?l?apard??m?z t?l?göz?h?n?tic?l?r?g?tirib, ç?xar?r?lk?növb?d?bbiz qon?u ölk?l?rl? çox s?mimi, mehriban qon?uluq, dostluq münasib?t?ri qura bilm?ik. H?r bir ölk? üçün onun qon?ular? il? münasib?t?r? xüsus? h?miyy?t k?sb edir. M?mnunluq hissi il? qeyd etm?k ist?yir?m ki, qon?u dövl?t?rl?-, - t?bii ki, Erm?nistan istisna olmaqla, bizim münasib?t?rimiz çox yüks?ks?viyy?d?dir, h?m siyasi, iqtisadi, bütün ba?qa sah?l?rd?, o cüml?d?n humanitar ?m?kda?l?q sah?sind?.

Az?rbaycanda bütün fundamentalazad?qlar t?min edilibdir, o?cuml?d?n sözzazad?l?l?s?rb?st?topla?ma aza azad????t?bu azaazad????v?icdan azaazad????Az?rbaycana?halisinin 80 faizd?n çoxu internet istifad?çisidir v? ölk?mizd? azad internet f?aliyy?t göst?rir. Bel?likl?, siyasi islahatlar?n d?rinl?m?si ölk?mizd? iqtisadi islahatlara daha da büyük t?kan verir. Çünkü sabitliyin mövcud olmas? ölk?miz? büyük h?cmd? xarici s?rmay?nin g?tirilm?sin? d? göz?l? ??rait yarad?b. Adamba??na dü?n s?rmay?l?rin h?cmi? gör? Az?rbaycan dünya miqyas?nda apar?c? yerl?rd?dir. Qeyd etm?liy?m ki, ölk?iqtisadiyyat?na 250 milyard dollarдан çox s?rmay?qoyulubdur, ki, bu s?rmay?nin yar?s? xaricd?n g?l?n v?saitdir.

Az?rbaycan som15 il?rzind?iqtisadi sah?d??n sür?tli inki?af templ?rini nümayi? etdirib. M?n hesab edir?m ki, bu, rekord göst?ricidir. Çünkü son 15 il ?rzind? ümumi daxili m?hsul 3,2 d?f? art?b v? bel?likl?, Az?rbaycan çox büyük inki?af inki?af yolunu keçib. Biz iqtisadidsah?d?tam?müst?qillik e?ld?jetmi?ik.a?qtisadi?müst?qillik, t?lb?tt?ki siyasi müst?qilliyyimizi möhk?ml?ndirir. Az?rbaycan iqtisadiyyat?özünü t?mine?d?n iqtisadiyyatd?r, xarici kredit?rd?n as?l? iqtisadiyyat?deyil. Biz n?inki kredit?rin al?nmas?n? dem?k olar ki, dayand?rm???q?özümüz?b?zölk?l?r?kredit?rin verilm?sin? ba?lam??q.

Makroiqtisadi sabitlik Az?rbaycanda çox yüks?k s?viyy?d?dir. Dem?liy?m ki, bizim xarici borcumuz ümumi d?daxili m?hsulun c?mi 20 faizini t?k?lit edir. Bununla bel?ibizim maliyy?ehtiyatlar?m?z xarici borcumuzdan 4-5 d?f? çoxdur. Y?ni, ist?diyimiz halda biz xarici borcumuzu bireneç?ay?rzind? s?f?r?s?viyy?sin? endir?bil?rik. Ona gör? iqtisadi sah?d? apar?land?kölüs?slahatlar?l?b?tt?ki sosial sah?y?d? müsb?t t?şir göst?rib?g?r?biz sosial sah?nin ön?mli istiqam?t?rin? n?z?r yetirs?k gör?rik ki, Az?rbaycanda yoxsulluq ??raitind? ya?ayan insanlar?n say? son 15 il ?rzind? 49 faizd?n 5,4 faiz?d?ü?übdür. Sizlik bir sosial problem kim? dem?k olar ki, aradan götürülür, i?sizlik 5 faiz s?viyy?sin?dir. N?z?r? alma?y?q?ki bu ill?r?rzind? ölk? ?halisi d?art?r v? ?hali h?r il?n az?100 min n?f?r art?r. Ona

gö gör? bizim iqtisadi inki?af?m?z v? o? cüml?d?n sosial infrastrukturun yarad?lmas?daimi proses olmal?d?n. Biz bu sah?d? d? çok büyük i?l?r görmü?ük.

Forumda müzakir? olunacaq m?s?l?rd?n biri d?t?hsill?ba?l?d?r. Dey? bil?r?m?ki,t?hsilin inki?af?v?/?t?t?hsild? müasir metodlar?n t?tbiq edilm?si prioritet m?s?l?rd?n biridir. T?hsil sisteminin maddi-texniki bazas? basas? möhk?ml?nir. Son 15 il ?rzind? 3000-d?n çox m?kt?b? tikilib v? t?mir edilib. Dem?liy?m ki, Az?rbaycandanc?mi 4500-d?n bird? q?d?r. çox m?kt?b? var, onlar?n ?ks?r hiss?si?n? yüks?k standartlar s?viyy?sind? qurulub. Eyni zamanda mü?llim pe??sin? maraq daççox böyük d?r?c?d? art?r. Apar?lan islahatlar, no? cüml?d?n maa?lar?n? h?miyy?tlid?r?c?d? art?r?lmas?, m?kt?bl?rin it?miri?g? dig?r stimulla?d?r?c? add?mlar?n?tic? sind? mü?llim olmaq ist?y?nl?rin say?d?f?l?rl?art?b?v?bu il biz?bunu?yani ??k?k?ild? görmü?ük. Test imtahanlar?nda yüks?k ballar toplayanabituryent?r aras?nda mü?llim olmaq ist?y?nl?rin say? bir neç? d?f? art?bd?r. Y?ni, bu, onu göst?rir ki, humanitar sah?nin ?sas hiss?l?rind?n biri olan t?hsil sah?sin? çox büyük diqq?t göst?rilir v? göz?l?n?tic?l?r vard?r.

Ölk?mizin h?r bir yerind? müasir tibb m?rk?zl?ri yarad?l?bd?r. Son 15 il ?rzind? 650-d?n çox tibb mü?ssis?si yeniden?nqurulub, ?sasl? t?mir edilib. v? tikilib. H?r il 5 milyondan çox insandövl?t hesab?nappulsuz tibi müayin?d?n keçir. Y?ni, bunlar humanitar sah?nin çox ön?mli hiss?l?ridir v? bundan sonra da bu istiqam?tl?r üzr? ard?c?l?siyas?t apar?lacaq.

M?n idman yar??lar?n? qeyd etdim. Amma onu da bildirm?liy?m?ki, idmansah?sind?d? böyük u?urlar ?ld? edilib. l?d?m?n?namaddi-texniki bazas?nqurulub. T?kc? Bak?da deyil, Az?rbaycan?ng?dig?rl?h?rl?rind? 45 müasir Olimpiya ?dman M?rk?zi yarad?l?b. Son Olimpiya Oyunlar?nda - Rio-de-Janeyroda keçirilmi? Olimpiadada medallar?n say?na gör? Az?rbaycan dünya miqyas?nda 14-cü yer? layiq görülebilir.

Biz Bi?ard?c?l?siyas?t aparmaqla h?m iqtisadi islahatlar? d?rinl?dirik, h?m d?sosial sah?d? laz?m olan add?mlar? at?r?q. Ölk?mizd? yüks?k texnologiyalara çox büyük diqq?t göst?rilir, bu yax?nlarda üçüncü peykimiz orbit? burax?ld?. Az?rbaycan art?q neç? ildir ki, dünyan?n m?hdud sayda olan kosmik klubunun üzvüdür v? 3 peykimiz var. ?lb?tt? ki, bu, h?m texnoloji inki?afd?r, h?m t?hsildir, h?m d? biznes imkanlar?n? yarad?r. Biz bu gün peyk xidm?t?l?rini ixrac etm?kl? ölk?mizd? ixrac? da ?ax?l?ndiririk.

“ASAN xidm?t” m?rk?zl?rinin yarad?lmas? sosial v? humanitar sah?d? çox ön?mli t???bbüsdür? g?r? qonaqlarda imkan olarsa, onlar Bak? ??h?rind? f?aliyy?t göst?r?n be? m?rk?zd?n birin? ba?ç?k? bil?rl?r. Gör? bil?rl?r k?ki, do?rudan da Az?rbaycan texnologiyalar? ?sas?nda, s?rf Az?rbaycan?n intellektual m?hsulu olan “ASAN xidm?t” inec?f?aliyy?t göst?rir. Bu il bu m?rk?zl?rin say? 15-? çatd?r?l?lacaq, 5-i Bak?da, 10-ul bölg?l?rd? . Bu m?rk?zl?rd? bir binada 300-d?n çox xidm?t göst?rilir v? v?t?nda?lar?n? “ASAN xidm?t”i b?y?nm?msal?100 faiz? yax?nd?r. Bu, ictimai xidm?t?l?r sah?sind? bir inqilab olmu?dur. ictimai xidm?t?l?r sah?sind? xas olan bürokratiya, süründürm?çilik, korrupsiya, rü?r?v?txorluq hallar?na tamamil? son qoyulubdur. Bir neç? il ?rzind? “ASAN xidm?t” m?rk?zl?rin? 24 milyondan çox müraci?t olmu?dur v? onlar?n mütl?q? ks?riyy?ti t?min edilmiş?dir.

M?n Az?rbaycan haqq?nda çox dan??a bil?r?m, - çünkü qonaqlar?n bir hiss?si ilk d?f?dir ki, ölk?miz? g?lib, - ssad?c?olaraq, ç?x???m?n? yekununda bir m?s?l?ni d?diqq?tiniz? çatd?rmaq ist?y?rl?m. Burm?s?l?h?m? humanitar ?m?kda?l???? d?rinl?dir, h?m d? qar??l?q? maraqlar? t?min edir. Hesab edir?m ki, humanitar ?m?kda?l?q dey?nd? biz mütl?q bunun göz?l?n?tic?l?rini görm?liyik v? bilm?liyik ki, bu, n?y? g?tirib ç?xaracaqd?r.

Sonuncu mövzun?n?qliyyat siyas?t?mizl? ba?l?d?r. Az?rbaycan?n co?rafi v?ziyy?t?i ?lver?lidir, ancaq müasir infrastruktur olmadan bu co?rafi v?ziyy?t?in heç bir? h?miyy?ti yoxdur. Dig?rl?r?fd?n, Az?rbaycan?n aç?q d?nizl?r?, okeanlar?ç?x??? yoxdur. Ona gör? bizim bütün n?qliyyat, enerji, kommunikasiya x?t?l?rimiz ba?qa ölk?l?rin? razisind?n kekeçm?lidir. l?b?t?l?eqeyd etdim?m?ki, buna nail olmaq üçün mütl?q? ilkönövb?d?, qon?u?dövl?t?l?rl?v? adahab böyük co?rafiyan? ?hat? ed?n? ölk?l?rl? çox s?x dostluq münasib?t?l?ri?l?ma?d?r v? bunlar da var. Biz bir neç? il bundan ?vv?l?n?qliyyat sah?sind? qar??ya v?zif? qoymu?duq ki, Az?rbaycan?n inki bu bölg?d?, dünya miqyas?nda güclü n?qliyyat m?rk?zin? çevrilişin. Bu m?qs?d? do?ru ard?c?l? olaraq getm?y? ba?lanm?d?r v? bu gün tam?minli?dey? bil?rl?m?ki, biz?l? biz?buna nail lolan bilmi?ik. Ölk?mizd? çox müasir?n?qliyyat infrastrukturun yarad?l?b, 6? beyn?xalq hava liman?, Az?Az?rbaycan?t? bütünl?q?n? ölk?l?rl?ba?layan v? ölk?mizina?sas hiss?sin?hat?ed?n?nd?mir?yollar?, son 15?ild? sal?nm?? 15 min?kilometrd?n?çox avtomobil yollar?, X?z?b?hövz? sind? 200-d?n?çox g?misi olan ?n böyük ticar?t d?donanmas? Y?ni, bütün bunlar böyük v?sait t?l?b? ed?n?layih?l?rdir v? onlar h?ll? olunub. N?hay?t, X?z?r?d?nizinin ön?mli, yeni ticar?t liman?n?n?bu il istifad?y? verilm?si bu i?l?ri tamamlay?b. Burg?n?n?nq?rb, ?imal-C?nub n?qliyyat d?d?hliz?l?riz. Az?rbaycan?razisind?n keçir?l?im?l-C?nub?n?qliyyat d?hlizinin f?aliyy?ti daha da egeni?l?nib. Keç?n?ll?mmüqayis?d? bu il bu d?hliz?vasit?sil? 100 d?f?d?n?çox h?cmd? yük?da??n?bd?r. Bu, h?l?ba?lan??cd?r. Bu gün bu

cön?mli iki istiqam?t? dig?r istiqam?t?rd?n qo?ulma hallar? mü?ahid? olunur. Biz bu gün art?q C?nub-Q?rb n?qliyyat d?hlizini t?min edirik v? ??rq-Q?rb n?qliyyat d?hlizi d? Az?rbaycan ?razisind?n keçir. Bütün bu n?qliyyat, infrastruktur layih?l?rind? i?tirak ed?n yegan? ölk? Az?rbaycand?r. Bu n?qliyyat ba?l?rl?k??, eyni zamanda, mehriban qon?ulu?a da göz?l?rait yarad?r. Heç bir ölk?, ?g?r qon?ularla yax?? münasib?t?ri yoxdursa, heç vaxt etibarl? tranzit m?nt?q?sin? ?çevril?çevril?bilm?z. Ona gör?n bizim jenerji, n?qliyyat, infrastrukturun layih?l?rimiz? ölk?l?r aras?ndak? k?m?kda?l?k?? stimulla?d?r?r. Ölk?l?r aras?ndak? ?m?kda?l?k?? d?rinl?d?irm?k üçün xüsusi?l? qon?u ölk?l?rl?, ?n?n?vi dost ölk?l?rl? münasib?t?rd? mütl?q? humanitar sah?y? böyük ön?m verilm?lidir. Bu olmasa, bütün ba?qa sah?l?rd? d?problem?l?r ya?ana bil?r.

(Ona gör?, m?n bir daha qeyd etm?k ist?yir?m ki, biz humanitar ?m?kda?l?ka çox böyük diqq?t göst?ririk, bir çox t?bbüsl?r ir?lit?rmü?ük.) Onlardan biri Bak? Beyn?lxalq Humanitar Forumudur ki, bu gün öz i?in?ba?lay?r. ?min?m ki, apar?lacaq diskussiyalar, müzakir?l?r bizim ümumi i?imiz? göz?l töhf? ver?c?kdir.

Forumun i?tirakç?lar?n? bir daha salamlay?r v? Forumu u?urlar arzulay?ram. Sa? olun.

[AZ?RTAC](#)